

Institucionalni koncept zaštite

Hrvatska katolička misija Münster

präventi n
im bistum **münster**

 KROATISCHE
MISSION
MÜNSTER
KATHOLISCHE KIRCHE
BISTUM MÜNSTER

Sadržaj

Uvod	3
1. Zašto Institucionalni koncept zaštite?	5
2. Osnovno znanje o temi seksualiziranog nasilja	7
3. Kodeks ponašanja	16
4. Načini pritužbe	21
5. Upravljanje kvalitetom	28
6. Izobrazba i daljnja izobrazba, proširena potvrda o nekažnjavanju i izjava o osobnim podacima	30
7. Mjere za jačanje	32
Zaključak	34

Uvod

Pošto su sve njemačke crkvene zajednice izradile Institucionalni koncept zaštite (IKZ), trebaju i sve zajednice u biskupiji Münster na svojim materinskim jezicima izraditi Koncept zaštite tijekom 2020. godine.

Ovaj Koncept zaštite namijenjen je ljudima u vestfalskom dijelu biskupije Münster, koji su u kontaktu s Hrvatskom katoličkom misijom Münster. Ali i za sve one koji još nisu informirani o seksualiziranom nasilju. U zemljama iz kojih potječemo, uglavnom iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske, ni u društvu ni u Crkvi se previše ne govori o temi seksualiziranog nasilja pa ovaj Koncept zaštite treba povećati informiranost i senzibilizirati ljude za zaštitu od svakog oblika nasilja, osobito od seksualiziranog nasilja.

Hrvatska katolička misija želi ponuditi sigurni životni prostor i stvoriti “kulturu svijesti o problemu”. Zbog toga u našem Konceptu zaštite donosimo također definicije oblika seksualiziranog nasilja. Za one koji još ne vladaju njemačkim jezikom, objavit ćemo Koncept

zaštite i na hrvatskom jeziku. Ovaj Koncept zaštite treba cijelu zajednicu učiniti osjetljivom za temu seksualiziranog nasilja.

Hrvatska katolička misija nema drugih ustanova niti suradnika, osim onih koji su zaposlenici Biskupije. Župe s kojima Misija surađuje imaju svoje vlastite koncepte zaštite, koji važe za suradnike svake od ustanova.

Institucionalni koncept zaštite bit će hrvatskoj zajednici u vestfalskom dijelu biskupije Münster dostupan na dva jezika, njemačkom i hrvatskom, u cjelovitoj verziji i kao letak u skraćenom obliku s kodeksom ponašanja i načinima pritužbe. IKZ će biti objavljen na našoj internetskoj stranici i dostupan na svim našim bogoslužnim mjestima.

Daljnje informacije o seksualiziranom nasilju možete naći na <https://www.praevention-im-bistum-muenster.de>.

Fra Miroslav Jonjić, dušobrižnik

1. Zašto Institucionalni koncept zaštite?

Institucionalni koncept zaštite treba osigurati da svi službenici ili volonteri u našim zajednicama, koji rade se djecom i mladima, odgovorno i pažljivo postupaju s ovim posebno ranjivim osobama. To će biti zajamčeno zahtijevanjem dodatnih certifikata za vođenje i izobrazbu, dogovaranjem smjernica za ponašanje i sankcija za njihovo kršenje, kao i podržavanjem djece i mladih u ostvarenju njihovih prava.

S našim Konceptom zaštite želimo postići da djeca i mladi, koji sudjeluju u našim ponuđenim aktivnostima, budu sigurni od seksualiziranog nasilja i da kao eventualne žrtve seksualiziranog nasilja dobiju kvalificiranu pomoć. Zbog toga je potrebno sve odgovorne u misijskom radu s djecom i mladima senzibilizirati za ovu problematiku, potaknuti na razmišljanje o sebi i uključiti u transparentne procese komunikacije i odlučivanja. Zbog prostranosti naše misije i različitih mjesta djelovanja na poseban način su odgovorni službeni dušobrižnici u područjima

u kojima se radi s djecom i mladima (kateheza, prva pričest, potvrda, ministrantice i ministranti itd.).

Ovdje se jamči da će službeni dušobrižnici sudjelovati u biskupijskoj izobrazbi za prevenciju. Redovito će zajednički razgovarati o tome, bit će osjetljivi za teme seksualiziranog nasilja i dalje će se interno obrazovati.

Najveća opasnost je općenito u neinformiranosti o seksualiziranom nasilju (ono što ne poznajem, ne mogu ni prepoznati) i u nejasnim nadležnostima i strukturama na području odlučivanja i djelovanja: kada počinitelj/počiniteljica imaju na primjer mogućnost da se pojedinom povjerenom djetetu/mladom približe posebnim postupcima (darovi, privatni sastanci...), a da se to ne ispita ili da se u timu ne razgovara o tome ima li pedagoških ili drugih razloga za to. Na to spada i postojanje timske kulture koja dopušta (potiče) mogućnost razgovaranja o pogreškama ili krivom ponašanju pojedinca.

2. Osnovno znanje o temi seksualiziranog nasilja

Seksualizirano nasilje – planirani proces

Mogu se razlikovati različiti oblici ponašanja koje povređuju granice, koji su progresivni i mogu voditi seksualnom zlostavljanju. Poznavanje tog procesa može povećati osjetljivost za prepoznavanje prvih znakova i stoga omogućiti pravovremenu intervenciju u proces. (usp. Bosch i Suykerbuyk 2010, 40).

Ovdje spadaju ponašanja koja druge ljude vrijeđaju i ljute, poput maltretiranja, provociranja, izrugivanja, diskriminiranja ili pogrđivanja. Ovakva ponašanja često započnu zbijanjem šala na račun drugoga.

Povrede granica

Pojam “povreda granica” opisuje jednokratno ili povremeno neprimjereno ponašanje, koje se nerijetko događa nenamjerno. Neprimjerenost ponašanja pri tome ne ovisi samo o objektivnim kriterijima, nego i o subjektivnom doživljaju pogođenih osoba.

Povrede granica su često posljedica stručne odnosno osobne manjkavosti pojedinih osoba ili nedostatka konkretnih pravila i struktura.

Za razliku od nužnih prekoračenja granica, kao na primjer kod njege inkontinencije, kod ovakvog ponašanja bivaju povrijeđene temeljne vrednote i norme, kao što su poštivanje i uvažavanje dostojanstva drugih ljudi. Mentori/mentorice i druge osobe uključene u situaciju trebaju već ovdje intervenirati i ukazati na neprihvatljivost takvog ponašanja. U institucijama se takvo ponašanje može spriječiti obvezatnim smjernicama za djelovanje i standardima (usp. Ondje, 41).

Seksualni napadi

Seksualni napadi se ne događaju slučajno niti iz nepažnje. Od nehotećih povreda granica razlikuju se težinom i/ili učestalošću neverbalnih ili verbalnih prekoračenja granica i proizlaze iz osobnih ili stručnih nedostataka. Pri napadima se ignorira i odbijanje pogođenih osoba i kritika trećih.

U pojedinim slučajevima seksualni napadi su strateški postupci za pripremu kažnjivih oblika seksualiziranog nasilja. Spadaju u tipične strategije pomoću kojih osobito odrasli počinitelji/počiniteljice provjeravaju do koje mjere mogu manipulirati i raspolagati svojim žrtvama.

Kažnjivi oblik seksualiziranog nasilja

Treći oblik je kažnjivo seksualizirano nasilje. Ono može biti izvršeno na različite načine, npr. u obliku seksualnog napastovanja ili silovanja.

Pod seksualnim napastovanjem se shvaćaju seksualni čini izvršeni nasiljem ili prijetnjom, ali bez spolnog općenja (usp. Bosch 2010, 44). “Seksualno silovanje je uz nasilje ili prijetnju izvršeno spolno općenje ili s time usporediv čin. Kod silovanja se radi o prodiranju u tjelesne otvore” (Bosch i Suykerbuyk 2010, 44).

Strukturalno nasilje

Uz prikazano osobno nasilje, ljudi s invaliditetom su u znatnoj mjeri izručeni i strukturnom nasilju. Izravno odnosno osobno nasilje nastaje uvijek kada djelatna osoba vrši nasilje. Strukturno nasilje je prisutno uvijek kada je nasilje dio sustava, kada postoje nejednaki odnosi moći odnosno nejednake životne šanse i kada su ograničeni prostori slobode i mogućnosti samoodređenja. Strukturno nasilje olakšava pojavu seksualiziranog ponašanja (usp. Koordinierungsstelle 2012, 3). To znači da se kao oblik seksualiziranog nasilja može smatrati već samo strukturno utemeljeno neomogućavanje partnerstava i nedopuštanje prakticiranja seksualnosti (usp. Tschan, 2012, 27).

Sažeto se može reći:

Seksualizirano nasilje obuhvaća različite načine seksualnog ponašanja, koji počinju od verbalnog odnosno neverbalnog napastovanja i idu sve do silovanja. To znači da ono nije uvijek povezano s prijetnjama ili vršenjem tjelesnog nasilja, nego je

seksualizirano nasilje prisutno i kada neka radnja uslijedi bez pristanka pogođene/pogođenog.

Određenje pojma i svrstavanje seksualiziranog nasilja

U medijima, politici, znanosti, javnosti, stručnoj literaturi i Crkvi koriste se različiti pojmovi, kako seksualno nasilje, seksualno zlostavljanje, seksualni napadi, seksualna zloupotreba, seksualna prisila i seksualno iskorištavanje. Svi ovi pojmovi se koriste u istom značenju i ne mogu se jednoznačno definirati ni razgraničiti. Ovdje se misli na “sva seksualizirana djelovanja koja objektivno gledano imaju veze sa seksualnošću i pogodna su za omalovažavanje žrtve” (Bungart 2005, 17).

Najčešće se koristi pojam seksualnog zlostavljanja. U ovom Konceptu zaštite uglavnom se koristi naziv “seksualizirano nasilje”.

Njemački Caritas: Definicija “seksualiziranog nasilja”

Pojmovnost

“Preporuke se tiču djelovanja prema 13. poglavlju (Kažnjiva djela protiv seksualnog samoodređenja) kao i druga seksualna kažnjiva djela Kaznenog zakona (StGB) ukoliko su počinjena na maloljetnicima i odraslim osobama kojima je potrebna zaštita (na primjer ljudima s invaliditetom). Tiču se i djelovanja koja ne potpadaju pod kažnjivost, ali predstavljaju prekoračenje granica u odgojnom, skrbničkom, njegovateljskom ili medicinskom postupanju sa štíćenicima.

Ovo se tiče svih seksualnih čina na djeci ispod 14 godina kao i seksualnih čina na mladim i odraslim štíćenicima, koji se događaju s pretpostavljenim pristankom, bez pristanka ili protiv izričite volje štíćenika. Uvijek se radi o iskorištavanju moći na temelju spola, dobi, tjelesne nadmoći, porijekla kao i društvenog položaja. Pri tome nadmoćna osoba raspolaže većom moći i autoritetom, koji joj dopuštaju da svoj društveni kontakt oblikuje jednostrano u svom interesu i time na primjer nagrađuje (emocionalnom naklonošću

i/ili darovima) ili kažnjava (prijetnjama ili upotrebom fizičke ili psihičke sile) određeno ponašanje druge osobe.

U nekim slučajevima su seksualni napadi sustavno pripremanje drugih oblika seksualne zloupotrebe (“grooming”). Tada pripadaju tipičnim strategijama pomoću kojih osobito odrasli počinitelji/počiniteljice iskušavaju u kolikoj mjeri mogu manipulirati i raspolagati svojim žrtvama i/ili njihovom obiteljskom, društvenom ili profesionalnom sredinom. Seksualni napadači ne djeluju slučajno ili nehотиčno, nego ciljano. Njihovi seksualni napadi se od nenamjerne povrede granica razlikuju po težini i/ili učestalosti neverbalnih ili verbalnih prekoračenja granica.

Zbog postojećih odnosa moći pogođene osobe uglavnom nisu u stanju da se bez podrške efikasno zauzmu za svoje pravo na duševnu i tjelesnu nepovredivost i za svoje pravo na pomoć. Vlastiti sram i osjećaji krivnje kao i postojeći odnos povjerenja prema osobi počinitelja/počiniteljice često su otežavajuće okolnosti. Ako je počinitelj ili počiniteljica ugledni/ugledna i omiljeni/omiljena suradnik/suradnica ili kolega/kolegica, to dodatno oslabljuje lošu

poziciju pogođene osobe. Stoga na suradnicima/suradnicama leži odgovornost za zaštitu maloljetnika i odraslih štíćenika” (Vorstand Deutscher Caritasverband e.V.: Empfehlungen des Deutschen Caritasverbandes zur Prävention gegen sexuellen Missbrauch sowie zum Verhalten bei Missbrauchsfällen in den Diensten und Einrichtungen der Caritas, Freiburg 2014).

3. Kodeks ponašanja

Kodeks ponašanja utvrđuje pravila djelovanja i ova pravila važe za službenike i volontere u cijeloj Misiji. Ona vrijede i na drugim područjima i u drugim događanjima u Misiji. Jer posvuda možemo susresti ljude kojima je potrebna posebna zaštita.

3.1. Osnova našeg djelovanja

Osnova našeg djelovanja su prava djece i mladih.

1. I tvoja ideja vrijedi!

Imaš pravo iznijeti svoje mišljenje i svoje prijedloge. Imaš pravo požaliti se.

2. Prije svega fer!

Imaš pravo da se prema tebi postupa s poštovanjem i fer. Nijedno dijete, nitko od mladih i odraslih ne smije ti prijetiti ili te zastrašivati. Nije važno čini li to pogledima, riječima, slikama, pravilima igre ili djelima. Nitko ne smije koristiti silu protiv tebe, vršiti pritisak na tebe, izdvajati te ili te obezvređivati.

3. Tvoje tijelo pripada tebi!

Imaš pravo sam odrediti s kime ćeš biti nježan/nježna, a s kime nećeš. Nitko te ne smije ljubiti protiv tvoje volje, dodirivati tvoja spolna područja ili te tjerati da ih dodiruješ drugome. Nitko te ne smije fotografirati ili snimati protiv tvoje volje i nitko ne smije bez tvoje suglasnosti objavljivati tvoje slike ili videe, slati ih porukama ili na drugi način dijeliti ili drugima slati na internetu. Imaš pravo tražiti da određeni sadržaji budu izbrisani. Neugodne ili uvredljive opaske o tijelu djevojčica ili dječaka su zlobne i ne smiju se izricati.

4. Ne znači NE!

Imaš pravo reći NE kada netko vrijeđa tvoje osjećaje ili osjećaje drugih. Svaka djevojčica i svaki dječak mora na svoj vlastiti način reći NE. Neki pogledom, riječima ili držanjem tijela kažu NE, drugi na primjer odu. Imaš pravo da se tvoje NE poštuje. Ne trebaš osjećati nikakvu grižnju savjesti kada kažeš NE!

5. Potražiti pomoć nije tužakanje ni izdaja!

Imaš pravo na pomoć djece, mladih ili odraslih, ako se ne osjećaš dobro ili ako je netko povrijedio tvoje osobne granice ili osjeća je. Onaj tko traži pomoć je hrabar!

3.2. Kodeks ponašanja

Obvezujuća i konkretna pravila ponašanja trebaju se odnositi na sljedeća područja:

Oblikovanje blizine i distance

- općenito u odnosima (nema izdvajanja, nema tajni!)
- u prostorima za pojedinačne razgovore, pojedinačne vježbe, pojedinačnu nastavu itd.
- pri igranju, vježbama i akcijama
- u postupanju s individualnim graničnim osjećajima
- u postupanju s povredama granica
- u postupanju s darovima koji nemaju veze s konkretnim radom.

Govor i izbor riječi

- u načinu oslovljavanja
- u postupanju sa seksualiziranim jezikom, uvredljivim opaskama, neugodnim izrazima
- u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji
- u jezičnim povredama granica

Postupanje s medijima i društvenim mrežama i njihovo korištenje

- u postupanju s podacima za koje se traži pristanak za objavu
- pri korištenju društvenih mreža i objavama
- u zaštiti osobnosti, posebno prava na zaštitu lika (vlastite slike)
- pri opažanju širenja nasilnih sadržaja
- u situacijama kad je potrebna posebna zaštita (presvlačenje, tuširanje, kupanje)

Prikladnost tjelesnog kontakta

- kad je naprimjer nužna njega, prva pomoć, utjeha, pružanje pomoći
- pri postupanju s neželjenim dodirima

Poštivanje intimne sfere

- u kupaonicama, toaletima, privatnim sobama
- ponašanje u slobodno vrijeme s prenoćivanjem
- pri neizbježnim mješovitim spavaonicama (suglasnost roditelja!)
- u izboru i smještaju voditelja i voditeljica
- pri neizbježnom korištenju privatnih prostora
- pri boravku odgovornih u spavaonicama djece i mladih

Odgojne mjere

- u izboru mjera (prikladnost; bez prijetnji, prisiljavanja, oduzimanja slobode!)
- u postupanju s takozvanim testovima hrabrosti (samo uz izričiti pristanak štićenika)

4. Načini pritužbi

Načini pritužbi i smjernice djelovanja pri mogućem (seksualiziranom) nasilju:

4.1. Što učiniti u sumnji da su dijete, djevojka ili mladić bili žrtva (seksualnih) napada ili (seksualnog) zlostavljanja?

- Ne poduzimati ništa na svoju ruku.
- Ne suočavati izravno moguću žrtvu s pretpostavkom.
- Odvojiti činjenice od pretpostavki.
- Ne davati nikakve informacije pretpostavljenom počinitelju odnosno pretpostavljenoj počiniteljici.
- Ne iznositi vlastite pretpostavke o mogućem odvijanju djela!

Sačuvati prisebnost!

- Bez ishitrenog djelovanja.

Slušati, imati povjerenja, shvatiti ozbiljno!

- Razmisliti odakle dolazi pretpostavka.
- Promatrati ponašanje potencijalno pogođene, mlade osobe.
- Napraviti bilješke s datumom i točnim vremenom.

Spoznati i prihvatiti vlastite granice i mogućnosti.

Potražiti pomoć!

Razgovarati s osobom od povjerenja ili s ljudima u timu zapažaju li i oni isto. Utvrditi daljnje korake u djelovanju.

Informacije nadležnom vodstvu.

Potražiti stručni savjet.

4.2. Što činiti, kada dijete/mladi govori o zloupotrebi?

- Ne voditi se vlastitim nagađanjima i procjenama.
- Ne postavljati sugestivna pitanja niti pitati "Zašto?" (takva pitanja mogu izazvati osjećaje krivnje).

- Ne vršiti pritisak. Ništa ne koristi ako dijete nešto izjavi pod pritiskom a kasnije ne želi to ponoviti.
- Bez kontrolnih pitanja i sumnje, zauzdati vlastitu pogođenost.
- Ne davati neodrživa obećanja niti preuzimati neodržive obveze. Ne nuditi ono što se ne može ispuniti. Ne obvezivati se na tajnovitost.
- Bez tumačenja, nego odvojiti činjenice od nagađanja.
- Ne davati nikakve informacije potencijalnom počinitelju odnosno počiniteljici.
- Ne donositi daljnje odluke niti činiti daljnje korake bez uvažavanja dobi mlade osobe odnosno bez zakonskog skrbnika.

Sačuvati prisebnost!

- Bez brzopletog djelovanja.

Polaziti od iskrenosti mlade osobe!

Saslušati, shvatiti ozbiljno mladu osobu i odvažiti se na povjerenje. Izbjegavati otvorena pitanja ("Tko?", "Što?", "Gdje?"), paziti na

strahove i otpore djeteta. Pogođeni često samo isprekidano govore o onome što im se dogodilo.

Skinuti teret!

“Ti nisi kriv/kriva za to što ti se desilo!”

Povjerljivost!

Osigurati da se pri daljnjim koracima što više uključi pogođeno dijete odnosno zakonski skrbnik. “Ja ne odlučujem mimo tebe”, ali i izjaviti “Ja ću te posavjetovati i pomoći ti”.

4.3. U oba slučaja vrijedi:

Dokumentirati!

Pažljivo – što je moguće doslovnije – dokumentirati pretpostavke, ponašanja, djelovanja i izjave djeteta.

Princip četvorih očiju!

Razgovarati s osobom od povjerenja je li ona opazila isto što i vi. Izreći loše osjećaje, ispitati alternativne pretpostavke i razmisliti o sljedećem koraku.

Spoznati i prihvatiti vlastite granice i mogućnosti!

Razgovor s odgovornim!

Kontaktirati i razgovarati o daljnjem postupku s odgovornima odnosno pretpostavljenima po službi.

Tražiti stručni savjet!

Kod utemeljene sumnje konzultirati stručno savjetovalište, "iskusne stručnjake prema §8a SGB VIII" ili službu za mlade.

Važna imena i adrese izvjesit ćemo u svim našim bogoslužnim prostorima i postaviti na našu internetsku stranu. Pri budućim višednevnim događanjima voditelji će izvjesiti popis mjera te prema potrebi prije događanja uručiti ga skrbnicima.

U slučaju zlostavljanja komunikacija prema vani će ići preko biskupije Münster. Voditelj Misije i misijski koordinator za prevenciju će usko surađivati i kontaktirati s Biskupijom.

4.4. Kontakt osobe – važna imena i adrese za Hrvatsku katoličku misiju Münster:

Voditelj misije	Ime Fra Nikola Matanović Telefon 0251 45389 Mail matanovic@bistum-muenster.de
Misijski koordinator za prevenciju	Ime Klaudija Ivančić Telefon 0251 45389 Mail klaudi.ivancic@gmx.de
Voditelj župe i crkvenih ustanova	Lokalni župnik i kontakt osobe crkvenih ustanova
Neovisna kontakt osoba biskupije Münster. Posebno u slučajevima seksualiziranog nasilja od strane svećenika, redovnika ili drugih crkvenih suradnika u biskupiji Münster.	Hildegard Frieling-Heipel: 0173 1643969 Bardo Schaffner: 0151 43816695
Služba za mlade	Nadležna služba za mlade u mjestu stanovanja
Portal za pomoć u slučaju seksualne zloupotrebe namijenjen pogođenim osobama, srodnicima, društvenoj sredini i stručnom osoblju	https://www.hilfeportal-missbrauch.de/startseite.html
Telefon "Seksualna zloupotreba", namijenjen djeci i mladima	0800-22 55 530 (besplatno i anonimno) Mail beratung@hilfetelefon-missbrauch.de

5. Upravljanje kvalitetom

Ovaj Koncept zaštite – uključujući i kodeks ponašanja – bit će obznanjen svima koji kontaktiraju s Hrvatskom katoličkom misijom te objavljen na stranici Misije.

Koordinator za prevenciju je odgovoran za njezino aktualiziranje:

- nakon nekog incidenta
- pri važnim strukturnim promjenama
- najmanje svakih pet godina
- pri važnim povratnim informacijama djece, mladih ili odgovornih.

Voditelj Misije, dušobrižnik i koordinator za prevenciju imat će u vidu da se o kodeksu ponašanja razgovara barem jednom godišnje.

Na poziv koordinatora za prevenciju jednom godišnje će se susresti službenici kako bi prerađili Koncept.

Informativni leci o Konceptu zaštite ljudima u Misiji bit će dijeljeni na početku priredbi za djecu.

6. Obrazovanje i daljnja izobrazba, proširena potvrda o nekažnjavanju i izjava o osobnim podacima

Kroz obrazovne mjere treba se izgraditi unutarnji stav koji osposobljuje za kompetentno djelovanje.

Biskupija Münster određuje za službenog dušobrižnika izobrazbu u trajanju od 12 sati i nakon 5 godina daljnju izobrazbu o ovoj temi u trajanju od 6 sati. Ured za dušobrižništvo za katolike drugih materinskih jezika brine se za izobrazbu službenika u misijama.

Koordinator za prevenciju će nakon 5 godina sudjelovati na šestosatnoj dodatnoj izobrazbi.

Upućivanje u IKZ je obavezno za sve volontere koji na poziv voditelja Misije pomažu u katehezi, kod prve pričesti, potvrde i u drugim prigodama, i koji dolaze u kontakt s djecom i mladima odnosno s odraslima kojima je potrebna zaštita i pomoć.

Koordinator za prevenciju će osigurati da volonteri budu upućeni u IKZ.

OTVORENE OČI.
Pogledaj i zaštititi

7. Mjere za jačanje

Za nas je od presudne važnosti da ojačamo djecu i mlade.

U provedbi ćemo koristiti dobi prilagođene metode i materijale, koji pozivaju na suradnju, senzibiliziranje, razmjenjivanje i razmišljanje.

Pri tome želimo:

- omogućiti povjerenje u vlastite osjećaje i postupanje s njima;
- poticati kulturu pozornosti i povjerenja u zajedništvu;
- jačati sposobnosti komunikacije i konflikta;
- jačati osobnost i samopoštovanje;
- poticati sudjelovanje (zajedničko razgovaranje i pravo suodlučivanja npr. dječji parlament, uključiti želje pri oblikovanju programa)
- jačati znanje o vlastitim pravima djece (npr. pravo na znanje, na pritužbu, na nepovredljivost).

Želimo pomoći djeci da:

- uče razlikovati dobre i loše tajne (to nije tužakanje);
- mogu pomoći drugima i sami dobiti pomoć;
- nauče reći Da i Ne;
- nauče međusobno se odnositi s poštovanjem.

Zaključak

Službenici Hrvatske katoličke misije Münster i koordinator za prevenciju u Misiji konzultirani su o Konceptu zaštite i usvojili ga u ovoj verziji koja stupa na snagu u prosincu 2020.

Fra Nikola Matanović, voditelj Misije

Antun Vrbanec, đakon

Fra Miroslav Jonjić, dušobrižnik

Klaudija Ivančić, koordinatorica
za prevenciju

**KROATISCHE
MISSION
MÜNSTER**
KATHOLISCHE KIRCHE
BISTUM MÜNSTER

Hrvatska katolička misija Münster

Kroatische katholische Mission Münster

Beelertstiege 3

48143 Münster

Tel. 0251 45389

Fax 0251 44722

www.hkm-muenster.de

